

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

Algemeen Secretariaat
Jongeren Organisatie Vrijheid & Democratie
N.Z. Voorburgwal 288
1012 RT Amsterdam
020-242000

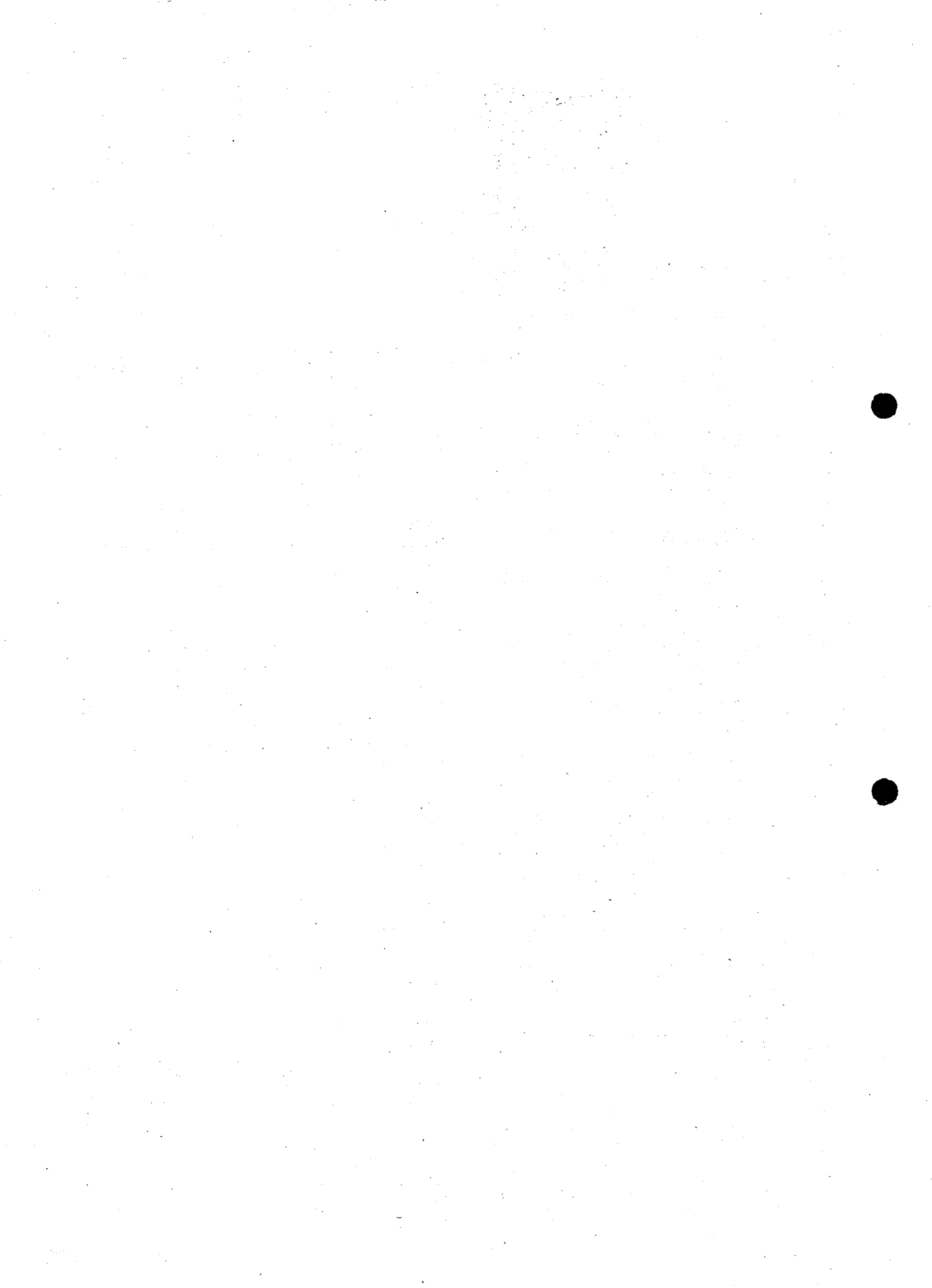

DRIEMASTER

Orgaan van de **ONAFHANKELIJKE** liberale Jongeren Organisatie
Vrijheid en Democratie (J.O.V.D.)

VAN DE VOORZITTER

Het afgelopen jaarcongres kan rustig tot de meest succesvolle congressen gerekend worden, die de JOVD de laatste jaren gekend heeft. De belangstelling was groot de discussie over het liberalisme was goed en de sfeer waarin één en ander zich afspeelde, was uitstekend te noemen. Een ander hoogtepunt van de afgelopen tijd was ongetwijfeld de viering van het 25-jarig bestaan van het District Noord van de JOVD. Deze goed bezochte en uitermate gezellige dag was een bekroning van inspanning voor en betrokkenheid bij de liberale zaak van achtereenvolgende districtsbesturen, afdelingsbesturen en leden uit het noorden. Mede door deze activiteiten durf ik te constateren, dat het momenteel goed gaat met de JOVD. Er zit leven in de vereniging.

Deze constatering zal echter niet mogen leiden tot een "het is wel goed" houding en tot afwachting en berusting. Integendeel, juist op het gebied van ledenwerving en propaganda zal nog erg veel werk verzet moeten worden.

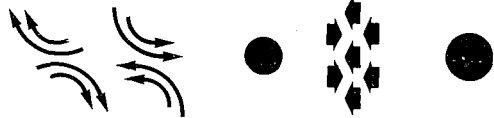
Leden, afdelingen, districten en hoofdbestuur zullen ook wat dit betreft eendrachtig samen moeten werken. Vooral nu de verkiezingen van mei '77 steeds dichterbij komen en er ook voor de JOVD een periode aan gaat breken met veel politieke activiteiten, zal de basis van onze vereniging zo breed mogelijk moeten zijn. De politieke activiteiten in het kader van deze verkiezingen en de voorbereidingen daarvan bieden voldoende mogelijkheden om de pressiefunctie van de JOVD daadwerkelijk vorm te geven. Immers, bij de opstelling van het verkiezingsprogramma zal de VVD haar werkelijke liberale gezicht, zoals dat er de eerste vier jaar na die verkiezingen uit zal zien, tonen. Het eerste half jaar van 1976 zullen via een aantal regionale deelcongressen en de functionele commissies, de bouwstenen voor dit verkiezingsprogramma worden aangedragen. In dit verband is ook aan ons de taak om op basis van het kernprogramma, de aangenomen resoluties e.d. onze liberale gedachten en opvattingen naar voren te brengen en op die manier invloed proberen uit te oefenen. Voor ons allen ligt hier de mogelijkheid om aan de politiek in het algemeen en het liberalisme in het bijzonder daadwerkelijk een constructieve bijdrage te leveren en het JOVD-geweten t.a.v de praktische vormgeving van de liberale gedachten te laten spreken.

Wat betreft de koers, die de VVD nu vaart, zal het te denken moeten geven, dat er nog steeds een aantal zich liberaal noemende kiezers zijn, die zich niet door de VVD aangesproken voelen. Hoe moeten we anders de activiteiten van het Democratisch Actie Centrum, de Liberaal Democratische Partij e.d. interpreteren? De verwachting dat deze groeperingen nu al ten dode opgeschreven zijn- en dat zijn ze ongetwijfeld- zal de VVD er echter niet van mogen weerhouden zich zo op te stellen, dat ook deze -nu nog- min of meer politiek dolenden, zich in de politieke opstelling van laatst genoemde partij kunnen vinden. Omdat liberale verdeeldheid een ongewenste zaak is, zal de VVD met het oog op deze kiezers haar praktische politiek op een aantal punten bij dienen te stellen. Dit zal in het nieuw op te stellen verkiezingsprogramma tot uitdrukking moeten komen. Ook zal het mogelijk moeten zijn dat de verschillende liberale opvattingen binnen de VVD in grotere mate tot hun recht komen dan thans het geval is.

Door de grote winst van de VVD, die voor een groot gedeelte te danken is aan fractievoorzitter Wiegel, zal binnen deze partij geen sfeer mogen ontstaan, waarbij kritische geluiden bij voorbaat onmogelijk gemaakt worden en waar fundamentele discussies over het libera-

lisme om der wille van het behoud van de "nieuwe VVD-ers" uit de weg gegaan worden. Mede omdat het Christen Democratische fata morgana bijna zeker lijkt te verdwijnen en zich onder invloed hiervan ook steeds groter wordende verschillen in de praktische politieke opstelling van CHU en KVP enerzijds en ARP anderzijds aftekenen, lijkt de kans er niet groter op te worden dat er ook na 1977 een coalitie met de VVD gevormd kan worden. Een partij met dit vooruitzicht en met het streven om weer regeringsverantwoordelijkheid te dragen -waar wij als JOVD haar in zullen moeten steunen- past geen berustende houding, maar zal er alles aan moeten doen om ook de liberalen ter linker zijde aan te spreken, want veel kamerzetels en praktisch geen invloed op het beleid, zet weinig zoden aan de dijk.

Johan Remkes.

REDACTIONEEL

De koers van de V.V.D. was op het congres over het Liberalisme het centrale thema waar alles steeds weer op terugkeerde. Niet geheel onbegrijpelijk wanneer men zich bedenkt dat de J.O.V.D. behalve een studie en politieke vormingsfunctie ook een pressiefunctie beoogt. Zij richt zich ten aanzien van haar praktisch politiek handelen op de grootste Liberale partij de Volkspartij voor Vrijheid en Democratie.

De nieuwe J.O.V.D.-voorzitter Johan Remkes richtte zich in zijn rede danook ondubbelzinnig tot de V.V.D. toen hij stelde: "In de naaste toekomst zal de V.V.D. op basis van haar liberale uitgangspunt hard moeten zoeken naar creatieve en effectieve antwoorden wil zij zichzelf werkelijk aantrekkelijk maken als toekomstige regeringspartner. Wil zij de kiezer een werkelijk liberaal toekomstbeeld schetsen zal dit hoge eisen stellen aan de mentaliteit en het creatieve denkvermogen van de V.V.D!"(-er).

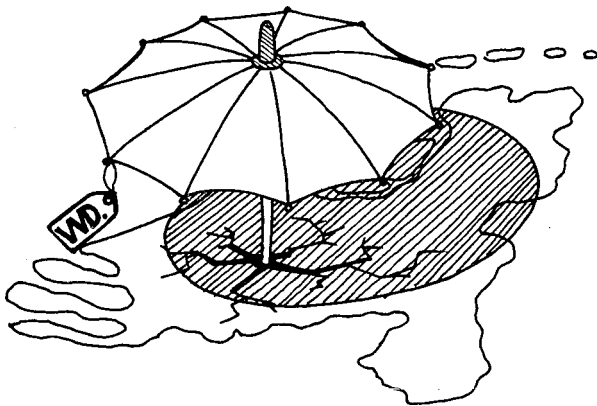
Wat betreft die mentaliteit heeft ook de afgetreden J.O.V.D.- voorzitter Ed Nijpels in het verleden reeds bij diverse gelegenheden behartenswaardige woorden gesproken toen hij sprak over "V.V.D.-actiepartij". Nog teveel, aldus Johan Remkes, stelt de V.V.D. zich op als kiesvereniging en nog te weinig als echte politieke partij. Wil zij een werkelijke volkspartij zijn dan zal dit ook tot uitdrukking moeten komen in haar betrokkenheid bij alle facetten van het maatschappelijk leven."

Ook het J.O.V.D.-ereid Geertsema bestede in zijn uitzetting over het Liberalisme ruime aandacht aan gelijke symptomen binnen de V.V.D. toen hij stelde dat de V.V.D. te weinig flexibel ingaat op de snelle hedendaagse maatschappelijke ontwikkelingen; te veel aandacht besteed aan het korte termijn denken in plaats van het ontwikkelen van een lange termijn visie.

In de achterban van de partij is, volgens Geertsema, veel te weinig sprake van WERKELIJKE sociale beweging. Mensen die werkelijk sociaal bewogen zijn moet-

en meer van zich laten horen binnen de V.V.D. wil de V.V.D. de alles omvattende paraplu van het Liberalisme blijven. De J.O.V.D. zal een belangrijke pressiefunctie dienen te vervullen voor de sociale gerechtigheid in V.V.D.-kring.

De V.V.D. heeft sinds haar optreden als oppositiepartij een buitengewoon grote groei doorgemaakt. Voor een deel zal deze groei toegeschreven moeten worden aan werkelijke liberalen, die door het optreden van het kabinet Den Uyl meenden dat zij nu moreel verplicht waren hun steun te geven aan de Liberale politiek. Voor een deel ook is de aanhang van de V.V.D. versterkt door diegenen die geen sympathie konden en kunnen opbrengen voor het kabinet den Uyl. De ontwikkelingen en de samenhang in de diverse enquêtes bevestigen een dergelijke stelling. De V.V.D. zal moeten trachten aan haar achterban de nodige politieke injecties te geven om af te raken van haar Kiesvereniging etiket. De V.V.D. zal in brede kring moeten sleutelen aan een op de toekomst gerichte sociaal bewogen politiek beleid, op het gevaar af dat een integrale discussie binnen de partij over tal van hot items zal kunnen leiden tot vleugelvorming. De V.V.D. zal zich op lange termijn niet meer kunnen redden met congressen die met name zo geprezen worden door de gezellige contacten in de wandelgangen onder het genot van een drankje. Zij zal meer nog dan nu zich moeten omvormen tot een partij die een brede paraplu vormt voor liberalen met verschillende liberale opvattingen en interpretaties. De V.V.D. mag geen gat in

het midden (ook geen psychologisch gat!) laten ontstaan voor onduidelijkheid scheppende splinters als het Democratisch Actie Centrum en de Liberaal Democratische Partij. Wat dat betreft sprak J.O.V.D.-ere voorzitter Korthals in Ellecom duidelijke taal toen hij vanuit historisch perspectief waarschuwde tegen het ontstaan van meerdere liberalen partijen die hun energie misbruikten voor polarisatie en het bestrijden van elkaar.

De dezerdagen door het Weekblad "Tijd" georganiseerde enquête geeft zicht op de toekomst. In de eerste plaats blijkt dat van de confesionele gedogers een duidelijke meerderheid van de achterban zich uitsprekt voor het

verdwijnen van het Kabinet Den Uyl. Op de tweede plaats dat er weer mogelijkheden zijn ontstaan voor een Liberaal Confesionele coalitie. En tenslotte dat er geen voorkeur blijkt te bestaan voor een liberaal-confessionele coalitie. Het is te hopen dat de confesionele politici uit uit de recent aangedragen informatie leren dat ze zichzelf beter kunnen verlossen van hun verkiezingstrauma door eens vast te houden aan een aantal christen democratische beleidslijnen in plaats van zich bij voortduring te maken tot het schoothandje van premier Den Uyl.

De J.O.V.D. zal op haar beurt binnen de mogelijkheden die haar ten dienste staan met alle kracht dienen te waken dat het Liberalisme als maatschappelijke en politieke stroming een volwaardig alternatief voor het socialisme blijft.

Zij zal dit moeten doen vanuit haar onafhankelijke positie om op die wijze én in een open sfeer met respect voor ieders liberale opvattingen én vanuit het maatschappelijk wenselijke steeds weer een creatieve bijdrage te leveren aan de discussies ter oplossing van hedendaagse maatschappelijke vraagstukken. Helaas ziet de J.O.V.D. zich al te vaak beperkt door een uiterst geringe financiële draagkracht. Ook Uw orgaan de Driemaster kampt met dergelijke problemen. Maar met Hans Wiegel (zie elders in dit blad) zeg ik: "Toch is het al te gek dat, nu de liberale partij in vergelijking met een paar jaar terug zo gegroeid is de Driemaster niet zou kunnen floreren." Tot alle lezers zou ik willen zeggen: Werf in liberale kring een abonnement. Dat vergroot de draagkracht van de DM en maakt dat het als onafhankelijk liberaal discussieforum weer een rol van betekenis kan spelen. Met dat vertrouwen in de toekomst wenst Uw redactie U een voorspoedig en vooral liberaal 1976!

Maar laat u zich niet verblinden.

LIBERALISME 1

Een kort artikel n.a.v. het onlangs gehouden najaarscongres van onze organisatie.

Het thema "liberalisme" was daar het onderwerp van bespreking.

De heren Wessel en Geertsema hielden beiden een boeiende inleiding. Opvallend was evenwel dat Wessel (Liberaal Democraten '72) zich voornamelijk op het theoretische vlak bewoog, terwijl Geertsema (VVD) zijn betoog toespitste op de partijpolitiek.

Het gevolg hiervan was dat beide sprekers langs elkaar heen praatten, totdat Wessel gevraagd werd wat concreter te worden t.a.v. de realisering van zijn stellingen.

Hiertoe bleek hij niet in staat, waarop Geertsema hem de grond ontnam voor het oprichten van een liberale partij naast de VVD.

Een stap die mijns inziens iets té voorbarig door Geertsema werd gezet.

Van belang is immers, of de theorie van Wessel uitzicht biedt op praktische uitwerkingen die afwijken van VVD-standpunten.

Dat uitzicht biedt zo door de geheel eigen benaderingswijze van het functioneren van het individu in de huidige maatschappij.

Een benaderingswijze die met zich mee brengt dat men maatschappelijke vraagstukken met een andere instelling tegemoet treedt dan de VVD eigen is.

Centraal in het betoog van Wessel stond het verband tussen het statisch vrijheidsbegrip en het dynamisch vrijheidsbegrip.

Onder het statisch vrijheidsbegrip wordt de garantie van de vrijheid middels wetten verstaan. Het kunnen genieten van vrijheden, het scheppen van randvoorwaarden.

Onder het dynamisch vrijheidsbegrip wordt het gebruik maken van de mogelijkheden tot vrijheidsbeleving verstaan.

Het essentiële verschil tussen beide vrijheidsbegrippen is dat het ene alleen voorwaarden schept, terwijl het andere gericht is op het gebruik maken van mogelijkheden die binnen die voorwaarden kunnen functioneren. Het doel is immers vrijheidsbeleving.

Wessel legt sterk de nadruk op dit dynamisch vrijheidsbegrip, op het functionerende individu in deze maatschappij.

Hij waarschuwt tegen verslaafdheden, die het gevolg kunnen zijn van de moderne welvaartsmaatschappij.

Hij waarschuwt tegen het vastgebakken zitten van personen in hun eigen situatie.

M.a.w. hij waarschuwt ons voor chronisch functieverlies van het individu.

Ik vond het prettig te bemerken dat de visie van Wessel duidelijk overeenkomsten vertoont met hetgeen ik zelf naar voren gebracht heb, in mijn reactie op de congresresolutie die geplaatst is in de vorige Driemaster.

Ik spreek daar over de handelingsbekwaamheid van het individu, doelend op het vermogen om binnen de maatschappelijke context op verantwoorde wijze beslissingen te kunnen nemen.

Die maatschappelijke context is zo complex en veel-eisend geworden, dat eerder genoemd vermogen niet meer vanzelfsprekend onder brede lagen van de bevolking aanwezig is. Dit kan verstrekkende gevolgen hebben voor de vrijheidsbeleving van het individu.

Daarom moet er mijns inziens op toegezien worden dat het individu, voorzover zijn geestelijke vermogens reiken, beoordelingsbekwaam blijft. Daarnaast moet de inrichting van de maatschappij zodanig zijn dat het zin heeft om beoordelings- cq. handelingsbekwaam te zijn.

Wanneer niet tenminste aan deze twee voorwaarden wordt voldaan is vrijheidsbeleving niet mogelijk. Uiteraard zou ik niet pleiten voor het openhouden

van de mogelijkheid tot vrijheidsbeleving als ik er niet van overtuigd was dat de mens pas tot zijn recht komt wanneer hiervan gebruik gemaakt wordt.

Tenslotte zou ik nog een korte indruk willen geven van hetgeen Geertsema naar voren heeft gebracht. Hij waarschuwde tegen felle strijd tussen meerdere liberale partijen in Nederland omdat het kiezerscorps daarvoor te beperkt is.

Wél zag hij naast de VVD het bestaan van een conservatieve partij zitten. Dat zou het makkelijker maken alle "echte" liberalen onder een parapluie (nl. de VVD) te brengen.

Een conservatieve partij, in het betoog van Geertsema rechts van de VVD, schijnt in Nederland echter niet goed te gedijen. Het echec van Ridder van Rappard met de oprichting van zijn conservatieve partij is daar een voorbeeld van.

Dit komt omdat conservatisme in onze samenleving neigt naar extremisme en daar is in de mentaliteit van de doorsnee Nederlander geen plaats voor. Volgens Geertsema zijn we daarvoor te nuchter.

Uit het voorgaande kunnen we concluderen dat men slechts conservatief kan zijn binnen een bepaalde samenleving.

Welnu, hoe zit het nu met alle "echte" liberalen onder een parapluie?

Geertsema is van mening dat de VVD haar liberale parapluie moet verbreden, er moet meer intern gediscussieerd worden.

Hij heeft liever een intern partijcompromis dan meerdere liberale partijen. M.a.w. er zullen hervormingen van binnenuit tot stand gebracht moeten worden. Dit lijkt hem mogelijk door studie en commissievoering, evenals door het sturen van discussies in een andere richting dan gebruikelijk is op VVD bijeenkomsten.

Het spreekt vanzelf dat het bovenstaande een flexibele houding van de leiding in de VVD vraagt. Of ze die flexibiliteit kan opbrengen is voor mij een groot ?, maar het zou wel een bijdrage zijn tot de vrijheidsbeleving van het individu.

STELLINGEN VAN DE INLEIDERS OP HET NAJAARSCONGRES.

Mr. W. J. Geertsema (Liberalisme en partijvorming op liberale grondslag)

1. Ideale situatie:

- aantal politieke partijen (blokken), die in wisselende combinaties ons land kunnen besturen.
- deze blokken bezitten elk een duidelijke, van die van anderen te onderscheiden, politieke filosofie.

2. Feitelijke situatie:

- er zijn twee (hopelijk in de toekomst drie) politieke blokken, te weten het socialistische, het liberale en (mogelijk in de toekomst) het christen-democratische.
- het ware socialisme en het ware liberalisme voldoen aan dit criterium. Het is in verband met de

politieke duidelijkheid te betreuren dat het conservatisme als herkenbare politieke filosofie in ons land nimmer van de grond is gekomen.

Overigens zou met deze drie stromingen het ideaal sub.1. maar uiterst zelden bereikt worden.

CONCLUSIE:

In de feitelijke, Nederlandse, politieke verhoudingen gaat de voorkeur uit naar drie onderling uitwisselbare blokken. Erkend wordt, dat er in beide partijen het een en ander moet veranderen, alvorens PvdA en VVD tezamen regeeringsverantwoordelijkheid zouden kunnen dragen. Dat ziet er uit als een zaak van lange duur.

3. Ideale situatie:

- er behoort geen open ruimte te bestaan tussen het socialistische en het liberale blok.

4. Feitelijke situatie:

- de geschiedenis leert dat partijen die beoogen een vermeende open ruimte op te vullen, falen.

5. De vraag of de PvdA het ware socialisme en de VVD het ware liberalisme belijdt is een andere vraag, dan de vraag naar het bestaan van een open ruimte.

6. De VVD moet niet proberen een vermeende open ruimte tussen het socialistische en het liberale kamp op te vullen, doch trachten het ware liberalisme zo dicht mogelijk te benaderen, evenals de PvdA moet trachten het ware socialisme zo dicht mogelijk te benaderen.

7. Met name de toepassing in de praktische politiek van het liberale uitgangspunt der sociale gerechtigheid verdient in de tegenwoordige tijd heroverweging.

Prof. Mr. J. Wessel

1. Liberalisme is gericht op het bevorderen van individuele keuzevrijheid en gewaarborgde individuele autonomie, die de mens in staat stelt te handelen overeenkomstig zijn wezenlijke aanleg, gepaard met een milde doch strijdbare tolerantie.

2. Het economisch liberalisme streeft slechts een deel-oplossing voor de samenleving na en moet derhalve gecorrigeerd en aangevuld worden door eisen van gelijkheid en solidariteit.

3. Politieke partijen plegen zich te veel toe te leggen op het streven naar regeermacht en/of het getuigen voor bepaalde standpunten en idealen en te weinig op het kritisch evalueren van maatschappelijke situaties en ontwikkelingen alsmede van beleidsvoornemens en daden van overheidsinstanties en maatschappelijke organisaties.

4. De huidige politieke situatie wordt gekenmerkt door malaise. De zestiger jaren brachten overwegend afbraak. De omstandigheden veranderen sneller dan de vernieuwers van toen konden voorzien. De huidige maatschappelijke situatie is gevaarlijk labiel. De oude structuren verdwenen of verloren hun betekenis, de nieuwe zijn

nog te weinig uitgekristaliseerd en aanvaard.

5. De huidige maatschappelijke situatie wordt onder meer gekenmerkt door inflatie en werkloosheid, schaalvergroting, milieuproblematiek, selectieve economische groei, opkomst derde wereld, democratisering, functieverlies politieke partijen en politieke instellingen en het verdwijnen van het optimistisch beeld met betrekking tot de toekomst van onze cultuur.

6. Welk antwoord gaven partijen als de VVD en D'66 op de behoefte aan een moderne liberale politiek? D'66 zwaaide helaas reeds spoedig links-af, de VVD koerste naar rechts. Daardoor verdween het liberalisme als macht van betekenis van het politieke en maatschappelijke toneel.

7. Moderne liberalen hebben echter nog een eigen inbreng in de politiek te bieden. Het liberalisme kan het zelfbewustzijn en het zelfrespect van de moderne mens versterken, de overheidsmacht en andere vormen van collectieve maatschappelijke machtsuitoefening beteugelen onder meer door gekanaliseerde democratische zeggenschap en de opbouw van tegenkrachten en het garanderen van een optimale vrijheid voor de menselijke persoonlijkheid.

8. Nieuwe partijvorming op liberale basis, in de geest van de Engelse Liberals is gewenst om vorm te geven aan de broodnodige politieke vernieuwing. Deze partijvorming moet weloverwogen plaatsvinden op basis van realistische uitgangspunten met betrekking tot de economisch-maatschappelijke mogelijkheden.

DE BRUG NAAR **DEMOCRATIE** OPGEHAALD

Commentaar op het concept-ontwerp wet reorganisatie binnenlandsbestuur.

Oorzaken van de wens voor een nieuwe structuur

De door links en rechts, liberaal en midden bejubelde structuur van Thorbecke, de zgn. 3-lagenleer voldoet niet meer. De rek is uit het systeem: de oorspronkelijke 1/2 laag, de Provincie, heeft als bemiddelaar tussen Rijk en Gemeente uitstekend voldaan. Echter, de huidige gemeente- en provinciegrenzen dekken de sociaal-economische en culturele verbanden niet meer. We kunnen daarvoor als redenen aanmerken:

- de ontstane verschillen tussen woon-, werk- en recreatiefunctie; de toename van vervoers(middelen) en de groei van de communicatie.
- de verstedelijking,
- de onderlinge beïnvloeding van de 3 bestuur slagen, die tot centralisatie leidde,
- de niet altijd duidelijke verhoudingen voor het zgn medebewind en de doeluitkeringen, zelfs voor autonome beslissingen. De handelingen van de gemeente kregen gevolgen voor de buur gemeenten. Er is niet steeds voldoende "draagvlak" voor de regionale taken van de gemeente.

Aangedragen oplossingen

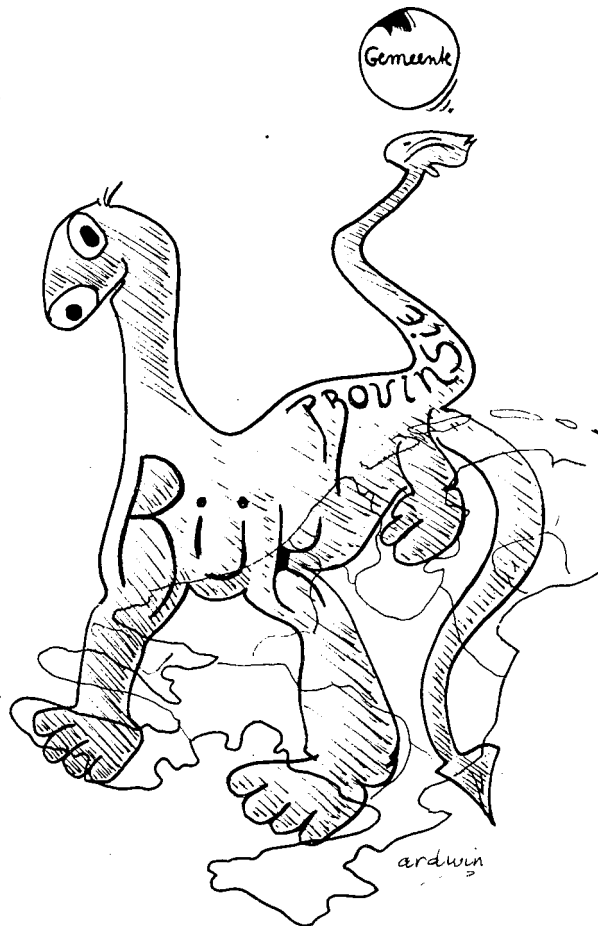
Via de wet Gemeenschappelijke Regelingen kreeg de Gemeente de mogelijkheid met andere gemeenten samen te werken. Deze verruiming kent als nadelen: gebrek aan openbaarheid, de ondoorzichtigheid van het

bestuur, de moeizame verantwoording en financiële integratie. Enkele bezwaren leken ondervangen te worden door het gewest. De aangesloten gemeenten bepalen hoe een gewest eruit ziet. Het gewest wordt dan ook verlengd lokaal bestuur genoemd.

De Kabinetsplannen

De versluiserende naam concept-ontwerp van wet mag niet verhelen dat het hele kabinet Den Uyl er zijn zegen aan gaf. Ik zal dan ook steeds spreken over de "kabinet s-plannen".

Welnu het kabinet schreef een zgn memorandum, waarin een prachtige verhouding wordt geschetst tussen Rijk Provincie en Gemeente. Men stelt het beginsel van autonomie (zelfbestuur) te steunen en spreekt over decentralisatie. Er wordt als principe aangewezen het beginsel, dat de bestuurslagen geen eilanden zijn, maar elkaar aanvullen (complementariteit). Alle commentaren steunen dit memorandum. Vanuit liberaal oogpunt is er weinig aan toe te voegen.

Waarom dan kritiek?

Het venijn zit hem in een grote staart! De voorgedragen wijzigingen van diverse wetten. Wie de uitwerking van het fraaie memorandum exact wil weten, moet bij een raadsfractie of bij de gemeente maar een exemplaar lenen.

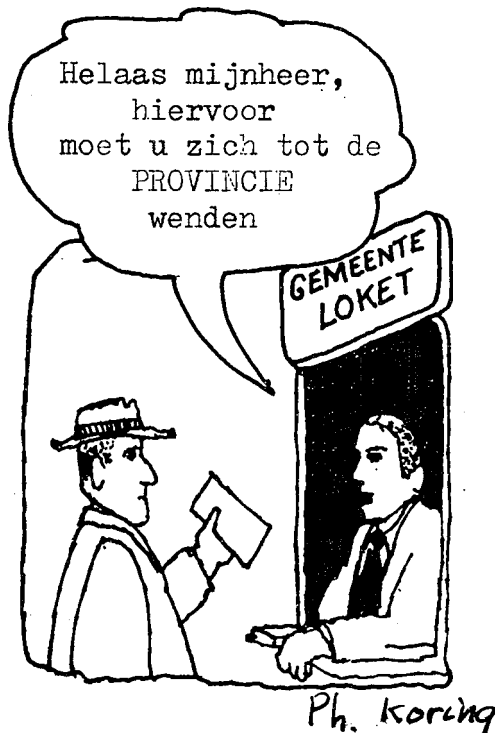
In dit bestek kan ik maar kort enige zaken aanstippen. Decentralisatie van Rijk naar Gemeente is "nog in studie". De veertien onverenigde departementen zijn er niet zo happig op, om macht te herverdelen. Vreemd is het, dat in de voorstellen minitieuze centralistische plannetjes zijn uitgebreed. De vroeger zo verwenste provinciale soevereiniteit schijnt terug te komen: vaststellen en realiseren bestemmingsplannen, volkshuisvesting, woonruimtetwet toepassing, verkeer, gronduitgifte en groenvoorzieningen (vooral RQ!) wélzjnsplan, scholenbouw en cultuur komen in overgrote mate bij de 26 nieuwe provincies terecht. Deze provincies zijn zeer zelfstandig en grote slokops! Het is niet

overdreven, dat de lokale democratie afgelopen lijkt te zijn. De brug naar democratie voor de burger is wel opgehaald!

Democratie aan de basis, als het kabinet maar de baas is!

Als de provincie zoveel bevoegdheden krijgt mag men van mij boven de nieuwe 26 provinciehuizen zetten: "En Gros en En Detail". De macht dicht bij Den Haag en als je blijft niet het gezeur van inspraak aan ons linkse hoofd. De bemiddelaarsfunctie voor de provincie is wijlen. Als het bestuur de mogelijkheid mist om plannen aan te passen aan inspraak, dan is er geen echte democratie meer.

De plannen laten de typisch socialistische tegenstelling zien tussen democratie bij de burger en de zgn. integrale beleidsbepaling (eigenlijk: alle macht in één hand). Lindner, journalist van de Volkskrant, zegt het heel duidelijk: "de lokale bestuursproblemen zijn opgelost, door ze eenvoudigweg af te schaffen."

Absoluut geen liberale oplossing

Het bestuurlijk werk moet zo mogelijk daar gebeuren, waar het voor de burger direct bereikbaar, beïnvloedbaar en zichtbaar is. Wat hebben wij eraan, te zweren bij drie lagen als blijkt, dat de onderste laag om zeep wordt geholpen. Aan zo'n ideaal (3 lagen) wens ik als liberaal, op deze wijze, niet ten onder te gaan. Een ieder zal erkennen, dat de gemeente bevoegdheden zal moeten afstaan, maar moet er nu zo rigoureuze ont-hoofd worden? Machtspreiding -controle en invloed op de macht, hebben hier het loodje gelegd. Het kabinet bedacht ook nog, dat de provincie maar gemeenschappelijke regelingen moet aangaan. Als je ze nu bij de gemeente afwijst en ze bij de provincie binnenhaalt, wat schieten wij er dan mee op? In dit bestek laat ik de belachelijke haast, het ontbreken van inspraak mogelijkheden en de financiële verhoudingen maar terzijde.

Toezicht en Rechtspraak

De huidige provincie houdt toezicht op de Gemeente. De burger die in beroep wil gaan tegen een gemeentelijk besluit komt bij de Provincie terecht. De nieuwe provincie zit boven op de gemeente en heeft teveel taken, zodat het oordelen over het (restant aan) gemeentelijke besluiten gewoon niet kan. Het Rijk (zie de zgn 14 onverenigde departementen) kan niet integraal

oordelen. Sommigen adviseren, de Raad van State te deconcentreren. Decentralisatie (zelfstandige afd. van de Raad van State) zou m.i. al beter zijn. Het idee van de Gaay Fortman is weer een negatief punt - en centralistisch - in de uitwerking van het memorandum.

Wat dan wel?

Het kabinet had moeten komen met gegarandeerde minimum pakketten voor de gemeente. Steeds centraliseren en decentralisme beloven is juist ongeloofwaardig. Ik pleit met het instituut voor bestuurswetenschappen en de Rijksplanologische dienst voor een lichte vierde laag. Een licht gestructureerde laag hoeft het doorzicht niet te belemmeren. Er is behoefte aan coördinatie en harmonisatie. Om te voorkomen dat de nieuwe provincie bij voorbaat elke ruzie wint, zou ik vier à vijf landsdelen willen zien. Friesland, Groningen en Drenthe kennen nu reeds een interprovinciale commissie. Als er nu 26 provincies zijn, kunnen de landsdelen o.a. energie voorzieningen en waterschappen beheren.

Philip Koring

Conclusie

Het kabinet is tegen de Landsdelen, die "kosten geld". Alsof reorganisatie, 26 nieuwe provinciale diensten en provinciehuizen - wachtgeld - meer ambtenaren gratis zijn. De pot voor democratie is ineens op. In de huidige vorm zijn, vanuit liberaal oogpunt bezien, de plannen onaanvaardbaar.

Bert van der Stoel

Note: Over dit onderwerp en voor dit artikel is een grote literatuurlijst geraadpleegd, informatie bij de schrijver. Red.

CHINA EN RUSLAND

Zoals bekend zijn China en Rusland geen goede vrienden. De chinese leiders laten geen gelegenheid voorbij gaan om west Europa te waarschuwen voor de expansionistische politiek van de Sowjet-Unie. Onderstaand citaat uit een artikel uit het Chinese Volksdagblad van 11 maart 1975 geeft een goed beeld van de visie van de Chinese leiders:

De zaken zijn echter nog veel verder gegaan. De Sowjet revisionisten zijn zelfs nog agressiever in hun militaire expansionistische activiteiten in Noord Europa, terwijl hun militaire vaartuigen steeds verder de Atlantische Oceaan opvaren.

In feite beschouwt het Sowjet revisionistische sociale

imperialisme de Barentsz Zee en de Noorse Zee als zijn "Binnenzeeën" waar zijn vloten hun vlaggen laten wapperen en als bezetenen tekeer gaan.

VVDM VOOR!

Bij het afsluiten van dit nummer mochten wij uit de media vernemen, dat de Vereniging voor Dienstplichtig Militairen (VVDM) zich heeft uitgesproken voor handhaving van de dienstplicht. Op zijn minst een merkwaardige uitspraak voor een vereniging, die in haar vaandel heeft staan het behartigen van de belangen van dienstplichtig militairen. Immers het is inmiddels een gegeven dat de dienstplicht door haar selectieve karakter (slechts 35 % van de dienstplichtigen wordt daadwerkelijk opgeroepen) langzaam maar zeker een onaanvaardbare zaak is geworden. Een vereniging die zich inzet voor de belangen van de dienstplichtigen die wel worden opgeroepen zou zich - nu dit mogelijk aan de orde is - juist moeten uitspreken vóór afschaffing van dit onbillijke en onrechtvaardige systeem zoals de dienstplicht geworden is.

Het standpunt van de VVDM verdient een nadere beschouwing. De VVDM komt tot deze uitspraak omdat ze zich zorgen maakt dat de vrijwilligers in een vrijwilligerskrijgsmacht de controle van de samenleving gaan missen. En dat de VVDM haar bestaansrecht zou gaan missen, wat al even verwerpelijk lijkt te zijn. Wat het eerste betreft, zij erop gewezen dat ook een vrijwilligerskrijgsmacht een grote doorstroming kent, zodat het met de integratie in de samenleving nogal mee zal vallen. Een tweede argument wat in deze vaak gehoord wordt is het gevaar dat een vrijwilligerskrijgsmacht een staat in de staat zou worden. Het is bij dergelijke discussies nuttig te bedenken dat in meer dan een geval militaire coups hebben plaatsgevonden met dienstplichtlegers (Chili, Tsjechoslowakije, Griekenland, (Portugal)).

Wat het tweede, het bestaansrecht van de VVDM, betreft is geconstateerd dat het bedenkelijk is wanneer een belangenvereniging haar bestaansrecht mede baseert op algemeen maatschappelijke gronden: externe controle van het maatschappelijke instituut dat krijgsmacht heet en dat dan over de hoofden heen van diegenen die zij pretenderen te vertegenwoordigen. Teneinde een hoger politiek doel, waaraan de leden van de VVDM waarschijnlijk nauwelijks een boodschap hebben, te realiseren. In de discussie wordt ter verdediging door de VVDM naar voren gehaald dat ook een vrijwilligersleger de mensen in feite verplicht om dienst te nemen. De werkende jongeren en de lager geschoolden zullen, aldus de VVDM, in een vrijwilligersleger dienst moeten nemen omdat ze bv. elders geen werk kunnen krijgen. "Een vrijwilligersleger gaat tegen de belangen van de werkende jongeren in" (ook de werkloze? Red.) Heet het in een VVDM publicatie.

Wij liberalen stellen ons op het standpunt dat zo snel als mogelijk een einde gemaakt dient te worden aan de onevenredige verdeling van de last van de dienst-

plicht. Wanneer dit mogelijk zou zijn door een vrijwilligersleger dan achten wij dit een volstrekt juiste zaak. Een ieder in de samenleving heeft dan de keus - ook hoger geschoolden - of hij wel of niet zijn werkring wil zoeken in de Krijgsmacht. Wij achten dit een meer rechtvaardig systeem dan het huidige dienstplicht systeem.

Tot slot nog dit. Het is betreurenswaardig dat de polemiek over de stelling dat de VVDM de gevechtskracht van de Krijgsmacht aantast in het programma "Frontaal" door de NOS om technische redenen niet is uitgezonden. Het feit dat het VVD kamerlid Ploeg met de verdediging van deze stelling in tweede instantie een meerderheid wist te behalen zou een vingerwijzing kunnen zijn over het werkelijke gezicht van deze vereniging en haar doeleinden binnen het kader van onze parlementaire democratie. Wij hebben in onze parlementaire democratie geen behoefte aan een VVDM die de Krijgsmacht moet "controleren". Die taak is weggelegd voor de politieke partijen. De huidige stellingname doet ons denken aan de verhalen over de "mars door de instituten". De Krijgsmacht is er een van!

JONGEREN ORGANISATIE VRIJHEID EN DEMOCRATIE:

J O V D

- * JONG EN PROGRESSIEF
- * POLITIEK
- * LIBERAAL
- * ONAFHANKELIJK

POLITIEK IS BELANGRIJK, want of je nu:

- ★ OP SCHOOL ZIT
- ★ BIJ BEDRIJF OF OVERHEID WERKT
- ★ IN DIENST ZIT
- ★ STUDENT BENT
- ★ of WERKLOOS BENT....., HET DOET ER NIET TOEI

Een groot deel van jouw leven wordt bepaald en gemaakt door politieke beslissingen. De politiek bemoeit zich met alle kanten van jouw leven, zoals de inhoud en de vorm van het onderwijs, de dienstplicht, je loon, enz.

«KORTOM, HET BEPAALT JE HELE WOON-, WERK- en LEEFSITUATIE

DAAROM is het belangrijk, dat JIJ hieraan actief mee gaat doen, kijkt waar je belangen het best behartigd worden en welke partij het best aansluit bij jouw levensvisie. Voor het functioneren van onze democratie is het belangrijk dat je BEWUST een partijkeuze doet en kritisch leert denken t.o.v. de vaak fraaie beloftes en leuzen van politieke partijen en politici.

- * ALS JIJ JE NIET MET DE POLITIEK BEMOEIT, BEMOEIT DE POLITIEK ZICH WEL MET JOU!
- * OOK JONGEREN ZULLEN NIET AAN DE KANT MOGEN BLIJVEN STAAN

Je kunt politieke keuzes doen voor verschillende richtingen. Zoals het socialisme, het liberalisme, het communisme en op basis van de bijbel.

«DE JOVD KIEST VOOR HET LIBERALISME!.....WAAROM? omdat wij van mening zijn, dat bij het doen van politieke keuzes:

- * JIJ ALS MENS CENTRAAL MOET BLIJVEN STAAN
- * JIJ EEN ZO GROOT MOGELIJKE PERSOONLIJKE VRIJHEID MOET HEBBEN OM JEZELF ZO GOED MOGELIJK TE KUNNEN ONTPLOOIEN
- * ALLE MENSEN GELIJKWAARDIG BEHOREN TE ZIJN
- * VERDRAAGZAAMHEID t.a.v andere meningen en opvattingen en de VERANTWOORDELIJKHEID voor je eigen handelen en de situatie van anderen erg belangrijk zijn.

Hoewel de JOVD uitgaat van de Liberale beginselen, stelt zij zich politiek ONAFHANKELIJK op. Formeel hebben wij dus met geen enkele partij iets te maken. Dit blijkt ook uit de partijkeuze die oud-leden gedaan hebben: Gruiters en Nypels (D'66), Wiegels (VVD) en Roethof (PVDA). DUS VOGELS VAN DIVERSE PLUIMAGE ZIJN LID!

Wel is het zo, dat wij bij de politieke taak, die we ons gesteld hebben - het kritisch begeleiden van het liberalisme, zoals dat in ons land door de politieke partijen wordt uitgedragen - primair richten op de VVD, omdat zij op dit moment de enige partij van omvang is die de liberale beginselen aanhangt.

KORTOM, DE JOVD KAN OOK IN JOUW LEVEN EEN BELANGRIJKE ROL VERVULLEN!!!!!!!
WORDT DAAROM LID!!!!!!!

DOE MEE MET DE JOVD!!!!!!!

DOE MEE!

*****

- het veel moeilijker voor de J.O.V.D. is een fors ledental en vooral actieve leden te hebben. Maar een vereniging als de J.O.V.D. blijft nodig en de Driemaster - het schip der vrijheid noemden wij haar - moet kunnen blijven varen, fors opgetuigd, een rechte koers varende en met volle kracht vooruit!

H. Wiegel

Handwritten signature: H. Wiegel

VOLLE KRACHT VOORUIT!

Graag wil ik voldoen aan het verzoek van de voorzitter der J.O.V.D. een opwekkend woord in en voor de Driemaster te schrijven. Dat zeg ik zowel als voorzitter van de V.V.D.-fractie in de Tweede Kamer, als in mijn kwaliteit vanuit het grijze verleden van redacteur van de Driemaster.

Een blad waarin veel later bekend geworden scribenten hun eerste stukje schreven. Ik denk aan Ferry Hoogendijk - nu hoofdredacteur van Elseviers Magazine - Edgar Nordlohne - later parlementair redacteur van de N.R.C. en nu hoofd-voorlichting van het ministerie van onderwijs en Hein Roethof - thans Kamerlid en eveneens oud-parlementair redacteur van de N.R.C.

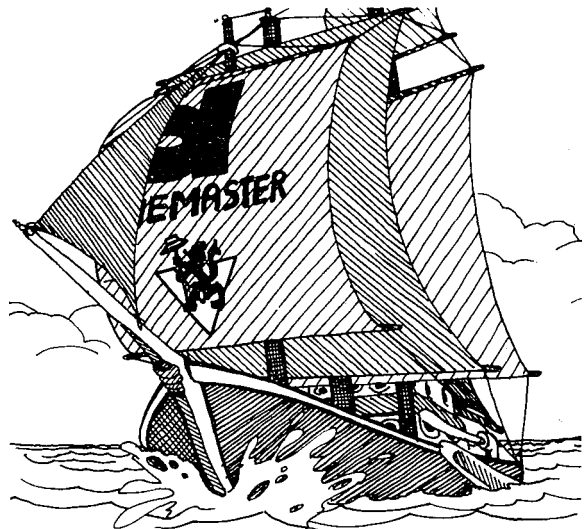
Nu ik namen noem moet eigenlijk één naam voorop worden gezet: die van Gert Stempker, de man die in de eerste jaren van het bestaan van de J.O.V.D. de Driemaster oprichtte en haar als blad aan de J.O.V.D. aanbod. Hij heeft zich er vele offers voor getroost en met jonge redacteurs in later jaren ook nog heel wat te stellen gehad.

Ik herinner mij dat zo goed omdat we eens fors met elkaar discussieerden of een artikeltje dat ik geschreven had wel zo in het blad zou kunnen.

Die discussies - intern in de redactie en ook tussen redactie en hoofdbestuur - zijn er ook later steeds geweest, want de Driemaster redacteurs namen meestal weinig bladen voor de mond.

Vooraf bij zaken waar er kritiek was op handel en wandel van de V.V.D. kon het heftig toegaan. Maar de discussies, zoals ik die eerst als redacteur - nu al weer 14 jaar geleden - en later als contactfiguur tussen hoofdbestuur en redactie meemaakte, waarin het ging om principiële beschouwingen of om toetsingen van de actuele liberale politiek aan de liberale beginselen, spraken mij altijd het meest aan. Zeker de toenmalige hoofdredacteur Frits Wagemaeker stimuleerde daar geweldig bij.

Juist het kritisch begeleiden van vraagstukken van buitenlandse en binnenlandse politiek, met een speciale belangstelling voor het gehele beleid van de V.V.D., is steeds een belangrijke functie van de Driemaster geweest. En voor de J.O.V.D.-ers onderling is een forum als de Driemaster onmisbaar voor de toetsing van elkaar opvattingen, voor het helder formuleren van je gedachten, voor het scherp en verdraagzaam leren discussiëren. Tenslotte is het blad het middel om onderling contact te houden, te weten wat de verschillende afdelingen, de commissies en het hoofdbestuur aan het doen zijn. De Driemaster is in de loop der jaren minder dik en kleiner geworden. De kosten worden steeds hoger en er werd vroeger hard gewerkt om advertenties bijeen te krijgen. Toch is het al te gek dat, nu de liberale partij in vergelijking met een paar jaar terug zo gegroeid is, de Driemaster niet zou kunnen floreren. Ik besef heel goed dat, nu de leeftijd waarop je als jongere wat in de VVD kunt gaan doen aanzienlijk lager ligt dan vroeger - vijftien jaar terug waren de leden van het dagelijks bestuur van de J.O.V.D. zo'n jaar of 30!

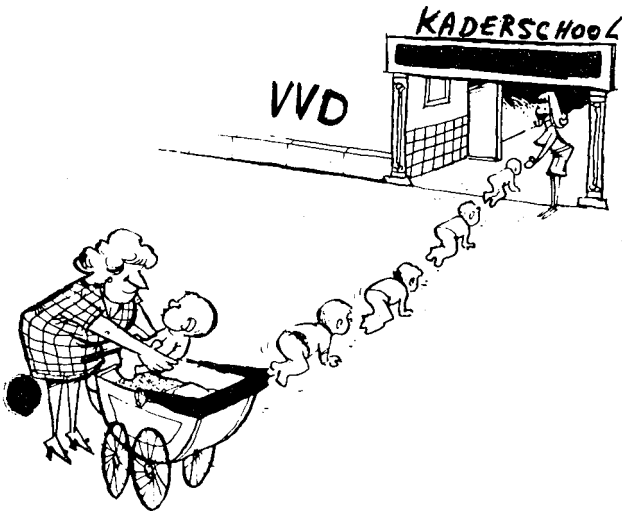

LIBERALE STRATEGIE

Men zou regeren kunnen opvatten als het definiëren en het coördineren van doelen en het uitstippelen van wegen ter bereiking van die doelen. Een politieke partij zou men dan kunnen omschrijven als een georganiseerde groep individuen met een eigen benaderingswijze van de doelstellingen en de daartoe leidende gedragslijnen van de regering.

Wil een partij haar benaderingswijze, haar ideeën laten doorklinken in het beleid van de regering, dan zal zij zich verzekerd moeten weten van de steun op langere termijn van zoveel mogelijk kiezers. Dit blijkt in de praktijk alleen dan mogelijk, als de partij ideeën voorstaat, die de kiezers aanspreken. Daarnaast blijkt van belang dat zij beschikt over een of meer zgn. doelgroepen, een of meer groepen in de samenleving die zich op de een of andere wijze nauw bij haar betrokken voelen, en die er belang bij hebben dat de doelen van de partij worden verwezenlijkt - zo bijvoorbeeld de fabrieksarbeiders en de oude S.D.A.P.

Evenals alle andere politieke partijen in Nederland verkeert ook de V.V.D. niet in de gelukkige omstandigheid van het "bezit" van één enkele doelgroep die haar de absolute meerderheid in het parlement garandeert, of die haar zelfs maar tot de grootste partij van Nederland maakt. Teneinde zich van een zetelaantal te verzekeren dat haar een maximum aan politieke invloed verschaft, heeft de V.V.D. zich te richten tot een aantal groepen kiezers: middenstanders, boeren, ambtenaren, geschoolde arbeiders en anderen die werkzaam zijn in het bedrijfsleven. Kortom: tot allen die niet tot de harde kern van de P.v.d.A stemmers behoren, of daartoe niet zouden hoeven te behoren.

Juist tot deze laatste groep, de mensen die niet principieel, maar gewoontegetroou op de P.v.d.A. stemmen, richt zich de laatste tijd de bijzondere aandacht van de V.V.D. Zo achtte Wiegel in "de geloofwaardigheid van een alternatief" de beantwoording van de vraag of de V.V.D. erin zal slagen voor de traditionele werknemers aanhang van de P.v.d.A. een aantrekkelijk alternatief te bieden, "één van de centrale doelstellingen van onze politiek". (blz. 35). Op de Algemene vergadering van de V.V.D. van 14 en 15 maart jl. wendden Hans Wiegel, Mevrouw van Someren en Mr. Korthals Altes zich ieder in hun congresrede tot het gematigde deel van de P.v.d.A.-stemmers.

Boeren, en vooral middenstanders mogen zich niet alleen verheugen in een grote belangstelling van V.V.D. zijde, ook vinden zij in de Liberalen voorvechters van hun belangen. Het bedrijfsleven vindt in de V.V.D. van oudsher een warm voorstander van een gezond investeringsklimaat.

Doelgroepen echter hebben ieder voor zich een pakket belangen; belangen die niet per definitie met elkaar behoeven te stroken. Wil een partij ook op langere termijn van de steun van die groepen verzekerd zijn

dan is het een eerste vereiste hen tot een hechte eenheid samen te smeden; een opgave die moeilijk te overschatten is. Als afschrikwekkend voorbeeld van het mislukken van een dergelijke poging mag de K.V.P. gelden: met het voortschrijden van de deconfessionalisering valt de verbindende factor tussen de verschillende groepen K.V.P.-kiezers weg, en dan treden tegenstellingen steeds duidelijker aan het licht.

De eenheid op lange termijn binnen een politieke partij is gebaseerd op het geloof van de leden en kiezers in de juistheid en houdbaarheid van de ideeën en de beginselen van die partij. Het moet voor allen duidelijk zijn - zowel voor leden als voor niet leden; zowel voor degenen die op de partij stemmen als voor hen die dat niet doen - dat de stellingname van de partij in de praktische politiek gebaseerd is op de partij beginselen.

Voor de V.V.D. betekent dit, dat zij haar doelgroepen duidelijk moet maken dat haar stellingname in het parlement wortelt in een principiële liberale visie. Dit punt speelt destes meer, daar door de polarisatie een niet onaanzienlijk deel van het electoraat uit ontevredenheid en afkeer van het huidige kabinet een goed heenkomen zoekt bij de V.V.D. Kiezers en ledenwinst op basis van - per definitie tijdgebonden - "hot issues" is echter niet noodzakelijker wijs duurzame winst.

Het is het aan allen gemeenschappelijke theoretische fundament dat zorgt voor de eenheid, de geloofwaardigheid en de stootkracht van een partij. Teneinde kiezers- en ledenwinst te consolideren is dan ook een goede en uitgebreide voorlichting nodig - zowel op korte als op lange termijn.

In een vorig artikel wees ik reeds op het feit, dat het juist het terrein van de voorlichting over het liberalisme als levensbeschouwing is dat nog praktisch break ligt. Bij de enorme hoeveelheid literatuur over het socialisme die tot op heden is verschenen, steken de paar werkjes die de in het liberalisme geïnteresseerde lezer ter beschikking staan, maar povertjes af. Dit gebrek aan documentatie doet zich nog duidelijker voelen wanneer men onderzoekt hoeveel van de publicaties over het liberalisme ook voor niet academici begrijpelijke taal bevatten.

Een gebrek dat destes betreurenswaardig is nu de V.V.D. zich dankzij de kwaliteiten van Wiegel ontwikkelt tot een echte volkspartij. Hoe groter een politieke partij, hoe groter haar verantwoordelijkheid, hoe groter dus ook haar behoefte aan kader. De kadervorming zal - wellicht meer dan tot op heden het geval was - aandacht moeten besteden aan het (meer dan) voldoende ideologisch scholen van dit kader. Zulks teneinde het in staat te stellen de leden op afdoende wijze op te vangen in een partij, die zich bij haar stellingname in de praktische politiek baseert op de liberale levensbeschouwing. Gijs de Vries

NIEUWS VAN DE BASIS

D E N H A A G : Woensdag 17 december spreekt drs. Irma Günther, oud J.O.V.D. - HB lid en staten lid over mini-provincies. Deze afd. heeft actiegroepen opgericht om met de leden gemeente- en gewestpolitiek, binnenlandse politiek en buitenlandse politieke en het Liberalisme te bespreken. NB. De bijeenkomst over de mini-provincies vindt plaats Noordeinde 139a.

D I S T R I C T N O O R D : Idsje Everts schreef in het districts bulletin dat de kadercursus in Oosterhesselen uitstekend was. Men speelde een rollenspel en er werd veel gediscussieerd.

O U D E N B O S C H : heeft een J.O.V.D. afdeling. Voorzitter Ed Nijpels (toen nog HB vz !) discussieerde fel met drs. P.A. de Ruiter. Volgens de persverslagen had het PvdA-kamerlid het erg moeilijk tegenover ED. De nieuwe afdeling zij succes toegewenst.

A P E L D O O R N : maakt zich (terecht) druk over het misverstand als J.O.V.D. een jeugd-afdeling van de V.V.D. te zijn. In de Krant las Uw redactie, dat de J.O.V.D. in Apel doorn meer werkende jongeren wil bereiken. Eerst voorlicht en een oordeel vormen, alvorens te kiezen zegt het bestuur van Apeldoorn. De afdeling wil elke maand een discussieavond organiseren. Uit een krantenverslag haalden we een weergave van een avond over kriminaliteit met een raadslid en een apeldoornse brigadier. De laatste wilde een criminele inlichtingendienst. Een andere avond had men een bedrijfseconom uitgenodigd. Veel bedrijven zijn door de verhoogde jeugdlonen in de rode cijfers gekomen, gecombineerd met de gelijktrekking van lonen van hoofd en handarbeiders en die van mannen en vrouwen. Oplossingen zag deze econoom in het verlichten van de lasten. Waar verdient wordt profiteert iedereen !

De A F D E L I N G B E R G E N O P Z O O M haalde de pers met voorstellen i.v.m. de verkeersveiligheid. Een voorstel werd ingewilligd en een ander voorstel vonden B&W overbodig.

De A F D E L I N G Z U I D L A R E N, altijd goed voor druk bezochte avonden en bekende sprekers organiseerde een avond over Liberalisme. In het blad "Oostermoer en Noorderveld" lasen we dat Jan Evenhuis een uiteenzetting gaf over filosofische achtergronden van politieke stromingen. Het liberalisme vindt volgens Evenhuis een oorsprong bij Spinoza. De rede, het verstand, moet een everwicht vinden. Contracties van macht als bij vakbonden en kartels of multinationals moeten kritisch, op hun merites gezien worden. De tweede spreker Johan R. Remkes liet z'n visie blijken op de pressiefunctie van de J.O.V.D. Johan sprak zijn wens uit, dat de overheid meer ruimte moet scheppen voor het individuele handelen.

In Z E I S T spreekt 12 december mr. H. van Riel. Rst. Boschlust. Ook op 12 december vergadert het G O O I in zaal Raadskelder te Bussem. Spreker ex V.V.P. Casper van den Wall Bake over Zuid Afrika.

A M M E N D E M E N T E N op de resolutie Liberalisme inzenden voor 31 december 24.00 u.

Er komt een rapport Ondernemingsdemocratisering. Dus afdeling bereidt jullie voor !

V E R E N I G I N G S R A A D te Ede op 16 januari 1976. Op de agenda: C.R.M. subsidie en het politiek beleid.

B U I T E N G E W O O N C C N G R E S in Ede op 16 januari 1976 (na de verenigingsraad) De ontwerp resolutie Liberalisme komt aan de orde !

K E N N E M E R L A N D vergadert op 10 december in Rst. van Aken te Haarlem over de Medianota. Te gast zijn dr. van Dijk (2e kamer lid V.V.D.) en de heren Nagel (Vara-rode haan) en Felderhof (N.O.S. radio).

De R E S O L U T I E L I B E R A L I S M E staat in de Driemaster van september. De afdelingsbesturen hebben de resolutie ook. Die staat in HB-info van 20 nov !

LIBERALISME 2

Er bestaat verband tussen de wijze waarop het functioneren van het individu in de maatschappij benaderd wordt en de mogelijkheden van vrijheidsbeleving die je voor het individu ziet.

Mijn indruk is dat Wessel er zich rekenschap van geeft dat de maatschappelijke omstandigheden waaronder het individu tot ontplooiing tracht te komen, sterk gewijzigd zijn. Dit heeft consequenties voor plaats en vrijheidsbeleving van het individu.

De gecompliceerder de maatschappij in elkaar zit, des te gecompliceerder en formeel beperkter is de vrijheid die het individu kan genieten. Iedere handeling heeft (overdreven gesteld) gevolgen voor iedereen. Het is niet langer mogelijk om als op zichzelf staand wezen te functioneren. Men kan zich niet langer permitteren enkel en alleen op het individu gericht te zijn.

Tegenwoordig komen prestaties zelfs meestal binnen een groep tot stand (team-werk), het is vaak een voorwaarde om maatschappelijk vruchtbaar (bruikbaar) te kunnen zijn.

De mogelijkheden en voorwaarden tot vrijheidsbeleving kunnen veranderen, zonder dat hierdoor de individuele ontplooiingsmogelijkheden beperkt hoeven te worden. Ze kunnen zelfs een diepgang winnen.

Als de mogelijkheden tot vrijheidsbeleving veranderen, binnen een ander maatschappelijk kader plaatsvinden, moet de mens zich aanpassen.

Men moet goed beseffen dat afstamming, materieel bezit of zelfs vakmanschap geen garanties vormen voor de ontplooiingsmogelijkheden van het individu in de tegenwoordige tijd. Het kunnen nemen van beslissingen biedt nu expansiemogelijkheden en daarvoor is inzicht in maatschappelijke structuren vereist. Een van de sleutels tot dat inzicht, biedt het onderwijs.

Daarnaast moet iedereen duidelijk weten wat zijn rechten zijn en welke beroepsmogelijkheden op die rechten er zijn.

Verder is maatschappelijke gerichtheid van essentieel belang voor het individu dat wil handelen.

Materieel eigendom is dan nog slechts een middel om jezelf af te kunnen sluiten van je omgeving, hetgeen me niet gezond lijkt. Daardoor behoud je immers je keuzevrijheid niet. Keuzevrijheid moet je voor jezelf creëren, die moet je scheppen. Aangezien het niet meer vanzelfsprekend is, moet de keuzevrijheid beschermd worden.

Bewoners- en consumentenorganisaties, ombudsman, rechtswinkels, etc., kunnen daartoe bijdragen.

De vrijheid van de een wordt nl. niet alleen beperkt door de vrijheid van de ander, maar door vele maatschappijstructuren. Instituties die vaak een eigen leven gaan leiden.

Ardwin Lantain.

**„Ik schrijf
voor
het geld”**

Wie zegt dat?

PLAATSING WIL NIET AUTOMATISCH ZEGGEN DAT
DE REDACTIE DE INHOUD ONDERSCHRIJFT

Het Liberalisme en de Europese verloedering

Arie van Beek

In een artikel van de N.R.C. 7 febr '75 schetste de HR Liebert van Contrapoint het volgende beeld van een Liberaal: Echte liberalen laten niet merken dat ze er zijn. Zij ontdekken meestal de zin van organisatie als zij in de gevangenis worden geworpen. Wanneer ze in hun privéleven worden aangetast, dan gaan ze werken, maar eerder niet. Ze hebben altijd wat anders te doen. Ze zitten thuis op de catastrofe te wachten, die in het algemeen de juistheid bewijst van wat zij gezegd hadden.

De liberaal heeft zich terug getrokken of hij is in ballingschap. Hij zit bij de oude boeken en zegt: had ik het maar niet gezegd! Maar hij gelooft zo sterk in de onzichtbare hand, dat hij vergeet zijn handen te gebruiken.

Wie deze uitspraak objectief analyseert, zal hierin grote waarheden ontdekken. Waarheden die helaas maar al te waar zijn. Ze laten niet merken dat ze er zijn. Zeker alleen dan doen ze hun mond open, als er principiële punten te behandelen zijn. Ze zitten thuis en wachten op de catastrofe, heeft ook een kern van waarheid in zich. In het algemeen kunnen ze het politieke wereldbeeld scherp analyseren. Maar wat doen ze? Inderdaad, wachten met oude wijn en boek op de catastrofe: Wie heden ten dage het politieke wereldbeeld analyseert, komt tot enige schrikbarende ontdekkingen:

alles loopt weer goed fout! Er zijn grote overeenkomsten te trekken met de situatie van vlak voor de Tweede Wereldoorlog. Iedereen weet het, de feiten liegen er niet om. In Amerika, waar het congres weer het isolationistische wijsje fluit, de merkbare infiltratie van communisten in West Europa (Portugal): voorbeelden te over. Maar wat doen de liberalen? Juist ze kijken sip en lezen nog een artikeltje van Michel van der Pla. Verder is de kous af. Ze hopen op de onzichtbare hand, die ze dan zien in Amerika. Net als tijdens de eerste en tweede wereld oorlog. Maar wie Amerika vandaag aanschouwt, zal ontdekken dat het zijn tijd wel ergens anders voor kan gebruiken.

Willen we de situatie in Europa redden, willen wij de vrijheid en democratie redden? Dan moet er wat anders gebeuren dan in oude boeken lezen en oude wijn drinken. En beslist uit een ander vat gaan tappen, het vat van vrijheid en democratie. Het moet afgelopen zijn met salon en sociëteitsverhalen. Het enige om Europa een toekomst te geven, ligt juist op de weg van de Liberalen.

Als V.V.D. - prominenten ons vragen strijdbaar te zijn, dan moeten wij niet wachten en zeker alles aanpakken. Als er gevraagd wordt (bij het publiek) wat willen zij toch; dan zullen wij duidelijk moeten laten merken wat we willen. Een klein berichtje van de J.O.V.D. in de kranten slaat niet aan. Maar wel als we de mensen laten zien waarvoor we staan en zeker geen blad voor de mond nemen. Het is zaak niet binnen de J.O.V.D. in clubjes te discussiëren, maar de mensen duidelijk te laten weten dat we nog meer kunnen dan binnen zitten. Een A L T E R N A T I E F ?

Wat kunnen we nog meer zeggen?

Ik kan wel, maar wil niet

Peter Vrijzen

Het werkloosheidscijfer stijgt nog steeds met alle nadelige gevolgen van dien. Een werkloosheid die zowel z'n conjuncturele (vooral de oliecrisis met z'n nasleep) als z'n structurele oorzaken kent. Over deze laatste zou ik het met name willen hebben.

We hebben in Nederland ongeveer 200.000 werklozen, ongeveer 150.000 arbeidsplaatsen worden vervuld door buitenlanders en er zijn ongeveer 50.000 vacatures. Hiermee slaan we de structurele spijker op z'n kop. De Nederlandse werkloosheid is niet kwantitatief, maar kwalitatief; vraag en aanbod sluiten niet op elkaar aan.

Ons hoog-ontwikkeld onderwijssysteem levert de toekomstige werklozen af. Ondanks dat het te verrichten werk voor de helft geen scholing vraagt, wordt de kloof tussen onderwijs en bedrijfsleven steeds groter. Conclusie: meer mensen zullen ongeschoold werk moeten gaan verrichten! Om dat te kunnen realiseren moet er wel het een en ander veranderd worden.

Allereerst moeten we de ongeschoolde arbeid financieel aantrekkelijk maken, verder moeten de werkloosheidsuitkeringen met minder mogelijk maken werk te weigeren. Het is op dit moment zo, dat als men werkloos is, men in eerste instantie terecht komt in de Wet Wachtgeld en Werkloosheidsverzekering die gedurende een halfjaar 80 % van het loon garandeert, dan komt men terecht in de Wet Werkloosheidsvoorziening; deze geeft gedurende

twee jaar 75% van het loon, waarna men eventueel belandt in de rijksgroepsregeling voor werklozen, vastgesteld bij algemene maatregel van bestuur, ingevolge de Algemene Bijstandswet, die uitkering toekent voor onbepaalde duur, voor gehuwden ter hoogte van het minimumloon. Alle drie de regelingen onder het voorbehoud passende arbeid te aanvaarden. Hier zit nu de moeilijkheid, het gebeurt nog te vaak dat men het begrip passende arbeid te ruim interpreteert, omdat men onder de sociale wetgevingen deken toch zo lekker warm ligt. Dat weigeren van passende arbeid is niet zo moeilijk, mede door een organisatorische fout die men in het verleden heeft gemaakt, doordat de werkloosheidszorg werd ondergebracht bij twee departementen, nl de Wet Wachtgeld en Werkloosheidsverzekering plus de Wet Werkloosheidsvoorziening bij het departement van sociale zaken en de Algemene Bijstandswet bij het departement van cultuur, recreatie en maatschappelijk werk. Als men onder een van de eerste twee wetten valt en het arbeidsbureau dreigt de uitkering in te trekken, omdat er passende arbeid is gevonden, dan kan men achtereenvolgens bij de raad van beroep en de centrale raad van beroep in beroep gaan. Wanneer deze ook beslissen dat er voldoende reden is om de uitkering in te trekken, dan kan men een beroep doen op de rijksgroepsregeling voor werklozen die bij het bepalen voor evt het verlenen van algemene bijstand slechts kijken of men inkomensloos is, de oorzaak daarvan laten ze achterwege. Ook met het verleden heeft men niets te maken. Men moet echter wel bereid zijn passende arbeid te aanvaarden, wat dan opnieuw bekeken zal worden, omdat het hier een gemeentelijke zaak betreft. De beroepsorganen die dan tot de beschikking staan zijn achtereenvolgens B en W, GS en de Kroon.

Het is echter niet eens nodig formeel passende arbeid te weigeren, men kan nl. bij een sollicitatie een bewust negatieve indruk achterlaten. Wie kan dat bewijzen?

Kortom de arbeidsbureaus kijken wel uit voor ze een uitkering intrekken. Al bij al wordt het tijd te gaan zoeken wanneer men passende arbeid al dan niet rechtvaardig kan weigeren.

Ik ben van mening, mede gelet op de huidige sociaal-economische ontwikkelingen, dat we naar een andere arbeidsethiek toe moeten, wil men aan het werk blijven. De status die er op dit moment bestaat o.v. ongeschoolde arbeid zal moeten verdwijnen. We moeten de mens gaan waarderen naar zijn persoonlijkheid, niet naar de aard van het werk.

Verder zal het nodig zijn dat we ons meer gaan instellen op de gedachte dat we niet altijd werk kunnen vinden dat helemaal aansluit bij onze capaciteiten. De nog veel te enge relatie onderwijs - werk dient danig te worden verbreed. Het onderwijs zal meer gebruikt moeten worden om de mensen voor de maatschappij te vormen. De mens zal zijn geluk in zijn steeds groter wordende vrije tijd moeten gaan zoeken en wanneer men dat weet te bereiken dan is het niet ongewoon meer dat

mensen met allerlei opleidingen gedurende een periode achter de lopende band gaan staan om daarna te kunnen zeggen, de rest van de tijd is voor mij. In de V.S. bijvoorbeeld zie je dit steeds meer gebeuren. Een mentaliteitsverandering die bij ons ook plaats zal moeten vinden, indien men wil dat ongeschoold werk door eigen mensen verricht gaat worden en daarmee het werkloosheids cijfer een stuk teruggebracht wordt. Ik wil nogmaals benadrukken dat wat ik hier geschetst heb niet de enige oorzaak voor het hoge werkloosheids cijfer is, maar wel een erg grote, waar we met z'n allen iets aan kunnen doen, maar dat nog niet willen. Laten we er niet te lang mee wachten.

Maar wat zegt dat?

VVP- PRAET

1. De sluitingsdatum voor het indienen van amendementen op de Resolutie Liberalisme is verplaatst naar woensdag 31 december 1975, 24.00 uur. Stuur de amendementen naar de V.V.P. Gijs de Vries.
2. De sluitingsdatum voor het indienen van amendementen op het rapport over de Ondernemingsdemocratisering is bepaald op woensdag 18 februari 1976, 24.00 uur. Het HB hoopt dat alle (!) afdelingen zich tijdig en grondig zullen voorbereiden op het congres over ondernemingsdemocratisering, dat gehouden zal worden op 21 en 22 februari.
3. Het HB doet een beroep tot alle leden, die op enige kennis van een bepaald onderwerp kunnen bogen, zich op te geven voor de politieke pool. Richt je, onder opgave van je specialiteit, tot de V.V.P.
4. De afdelingen in de universiteitssteden worden verzocht ten spoedigste de brief over de studenten politiek te beantwoorden, die hen door de vorige V.V.P. is toegestuurd. Van het antwoord van deze afdelingen hangt het af, of in de genoemde richting nog activiteiten ontplooid kunnen worden.

het eenvoudige bewijs van klasse

5. MOTIESMOTIESMOTIESMOTIESMOTIESMOTIESMOTIESMOTIES

Op het congres in Ellecom op 1 en 2 november jl. nam de AV de volgende moties aan:

-de uitspraken van de heer van Riel, fractie voorzitter van de V.V.D. in de eerste kamer, gedaan tijdens een rede in Zaanstad getuigen niet van dat politieke fatsoen, dat van een liberaal fractievoorzitter verwacht mag worden. (Assen)

-de formulering van het Kernprogramma en de overige J.O.V.D. stukken dient duidelijker en vooral eenvoudiger te zijn. (Oudenbosch)

-de N.O.S. dient in haar programma, als algemene omroepstichting de grootste mogelijke objectiviteit te betrachten en dient aan alle

politieke partijen zoals deze zijn vertegenwoordigd in de TK een in verhouding even groot deel van haar zendtijd te besteden. (Oudenbosch)

-de J.O.V.D. beschouwt de communistische staten als totalitaire dictaturen, zoals bv. ook Spanje en Chili totalitaire dictaturen zijn. In alle communistische staten worden de mensenrechten met voeten getreden (Oudenbosch)

-Nederland dient zich te houden aan haar NATO-verplichtingen, eerst na wederzijds overleg tussen de blokken Oost en West mag zij haar defensie verzwakken. (Oudenbosch)

-de ontzetting van de aula van de KU te Nijmegen door de leden van de ANSV Carolus Magnus te begrijpen valt, maar tevens als zijnde niet rechtmatig, veroordeeld dient te worden.

-het college van bestuur en de KU te Nijmegen een te lakse houding heeft aangenomen t.o.v. een minderheid, die de democratische structuur geweld aan deed. (Nijmegen, Arnhem, Zeist)

-in het HBO onderwijs dient het voorbereidend jaar gehandhaafd te worden. De voorgestelde 10% bezuiniging mag niet ten koste gaan van de kwaliteit van het HBO onderwijs. Gezien de Mammoetwet verwacht men opwekt m.b.t. afdelingen aan het HBO dienen deze te worden gehonoreerd, ook als in een enkel jaar het wettelijk minimum niet wordt gehaald. (Tilburg)

-de J.O.V.D. betreurt het dat de Nederlandse regering in haar reactie op de voltrekking van de vijf spaanse doodvonnissen van de terroristen, hoezeer de J.O.V.D. deze voltrekking ook afkeurt, niet weloverwogen heeft behandeld en in haar reactie blijkt heeft gegeven van selectieve verontwaardiging, aangezien zij bij dergelijke acties in andere landen zich van een dergelijk oordeel heeft onthouden.

6. PERSVERKLARINGEN

11 november 1975: Het hoofdbestuur van de onafhankelijke liberale jongeren organisatie participerend in het Algemeen Bestuur van het Nederlands Komitee Internationaal Jongerenwerk (NKIJ), kennis genomen hebbend van het feit dat een aantal Nederlandse Jongeren Organisaties, waaronder het NKIJ, een telegrafische gelukwens met de beëindiging van het portugese kolonialisme heeft gestuurd aan de marxistische bevrijdingsbeweging MPLA van Agostinho Neto, overwegende, dat in Angola niet één, maar drie bevrijdingsbewegingen opereren, te weten MPLA, FNLA en Unita, overwegende, dat het dringend noodzakelijk is dat het Angolese volk in eenheid aan haar onafhankelijkheid gestalte geeft, Overwegende dat het sturen van een felicitatie aan slechts één van de in Angola opererende bevrijdingsbewegingen opgevat kan worden als een impliciete erkenning van die beweging als enige ware vertegenwoordiger van het Angolese volk,

spreekt als haar mening uit, dat zij zich distancieert van het mede ondertekenen van genoemde gelukwens door het NKIJ.

VAN DE DIREKTEUR J.O.V.D.-REIZEN

Uit de benoeming van Ed H.T.M. Nijpels tot internationaal secretaris van de J.O.V.D. mag duidelijk zijn dat de J.O.V.D. ook het komende jaar hoge prioriteit geeft aan de internationale contacten. Mocht U belangstelling hebben in internationale contacten vraag dan een registratieformulier internationale contacten bij het Algemeen Secretariaat.

Gebruik voor adreswijzigingen, beëindiging van het lidmaatschap en het aanmelden van nieuwe leden de daarvoor bestemde MUTATIEFORMULIEREN

**en dan maar vlug
naar bed.** ↗

In mei brengen delegaties van Engelse politieke jongerenorganisaties, liberalen, socialisten en conservatieven een tegenbezoek aan Nederland. JOVD-ers die ideeën hebben voor het programma worden verzocht deze op papier te zetten en door te sturen naar de Internationaal Sekretaris. Daar moet men ook zijn voor inlichtingen en alle opgaven!

Cor en Nely wegen Fries verplicht op de scholen Hoe moet dat nu ??????????????????????????????????????

ADVERTENTIE TARIEVEN

Voor advertenties in de Driemaster gelden de volgende advertentietarieven:

	1x plaatsen	6x plaatsen
1/1 pagina	F. 204,-	F. 165,-
1/2 pagina	F. 110,-	F. 92,-
1/3 pagina	F. 75,-	F. 63,-
1/4 pagina	F. 63,-	F. 51,-
1/8 pagina	F. 35,-	F. 32,-

Ingezonden mededelingen F. 15,-
Inleggen coupons en brochures F. 90,- vermeerderd met F. 75,- voor elke gram, waarmee het gewicht van 25 gram wordt overschreden.
Alle tarieven zijn exclusief BTW.
Voor alle verdere inlichtingen omtrent de advertenties wende men zich tot het algemeen secretariaat.
De Driemaster verschijnt in een gegarandeerde oplage van 1500 exemplaren.

Op zaterdag 10 januari 1976 vindt een verenigingsraad plaats over het politiek en organisatiebeleid. De VR wordt in de middag gevolgd door een Buitengewone Algemene Ledenvergadering over de resolutie Liberalisme. Inlichtingen bij het Alg Secr.

NIEUWS VAN DE INTERNATIONAAL SECRETARIS

Zoals je elders in deze Driemaster kunt lezen, zijn er vanaf heden "registratie-formulieren internationale contacten" verkrijgbaar. De bedoeling van deze formulieren is tweeledig. Op de eerste plaats maakt dit formulier het in de toekomst onnodig, iedere keer, als iemand zich ergens voor opgeeft, weer alle benodigde persoonsgegevens op te vragen. Op de tweede plaats komt het nog wel eens voor, dat op zeer korte termijn iemand nodig is voor een congres. Op basis van de registratie-formulieren is het dan voor mij mogelijk op snelle wijze iemand te vragen of hij/zij geïnteresseerd is. De meeste medelingen over de internationale contacten tref je aan in het HB-mededelingenblad, dat ongeveer eens in de drie weken verschijnt. Heb je echt belangstelling voor de internationale contacten, dan kun je het beste een abonnement op het mededelingenblad nemen. Dit is mogelijk door f15,- te storten op postgiro 3165486, t.n.v. P.J.J.F.Vrijsen, Jan Tinbergenlaan 35, Berkel-Enschot, onder vermelding van "abonnement HB-mededelingenblad". Registratie-formulieren zijn verkrijgbaar bij:

Algemeen Secretariaat JOVD
Postbus 990
Tilburg of:
Internationaal Secretariaat JOVD
Antwerpsestraatweg 414
Bergen op Zoom

Profiteer van alle mogelijkheden die het JOVD-lidmaatschap je geeft!

Ed. Nijpels,
Internationaal Secretaris

De Keus van Kampioenen.

Samenstelling hoofdbestuur sinds 1 november 1975

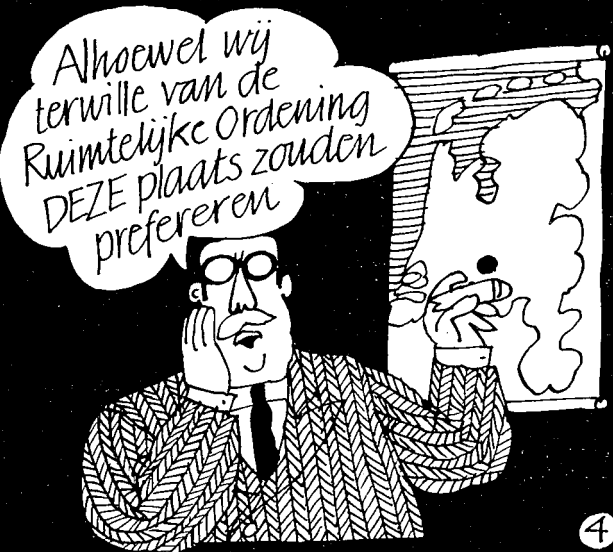
<u>Voorzitter</u>	Johan W. Remkes Hendrikstraat 10 a Groningen 050-128794
Vice-voorzitter Politiek	Gijs M. de Vries Pieterkerk-Choorsteeg 32a Leiden 071-130602
Vice-voorzitter Organisatie	Mej. Ariëtta C.J. Blok Sweelinckstraat 19 Utrecht 030-310058

Algemeen sekretaris	Peter J.J.F. Vrijsen Veldhovenring 13 Tilburg 013-420933 Alle correspondentie naar: Postbus 990 Tilburg
Penningmeester	Klaas W.H. Rooze Snelliusstraat 128 Groningen Postgironummer 953500 t.n.v. Penn.meester JOVD
Tweede sekretaris	Mej. Margot van Guldener Nieuwe Boteringestraat Groningen 38b 050-115573 (overdag) 050-128150
Secretaris interne org	Mej. Lilian I.M. Verhage Bolwerk Noord 87 Bergen op Zoom 01640-33663
Secretaris politieke org	Pieter de Graad Dolderseweg 75 Den Dolder 030-784157

Wat nu?

Internationaal sekretaris	Ed. H.T.M. Nijpels Antwerpsestraat 414 Bergen op Zoom 01640-34574
---------------------------	--

DRIEMASTER

Orgaan van de onafhankelijke liberale Jongeren
Organisatie Vrijheid en Democratie (J.O.V.D.)

Hoofdredacteur : J. Don Berghuijs, Antwerpenstraat 536
Breda 076 - 871559.

Redactie : Ardwin Lantain - Bert van der Stoel -
Gijs de Vries (auditor HB).

Redactieadres : Antwerpenstraat 990 Breda.

Administratie : Postbus 990 Tilburg.

Verenigingsnieuws : Bert van der Stoel, Faurestraat 37,
Bergen op Zoom.

Druk : Drukkerij Den Hoed, Ridderkerk.

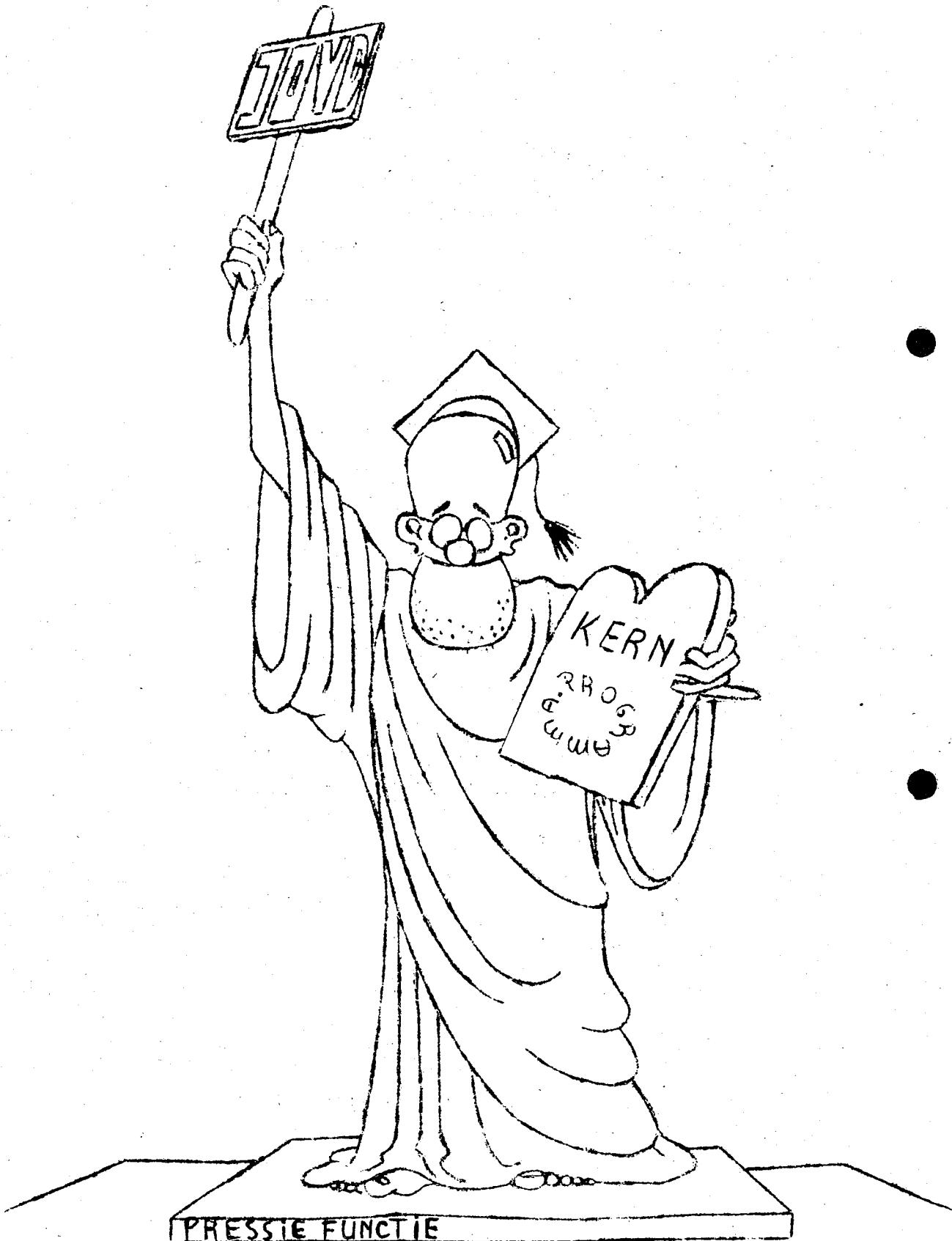
Illustraties : (bij artikel van Bert van der Stoel)
van Philip Koring te Rijswijk
met dank aan illustrator en V.N.G.
Alle andere illustraties :
Van Giels-studio's te Bergen op Zoom.

Friesch Groningsche Hypotheekbank N.V.

pandbrieven

een veilige belegging met zeer hoog rendement

PRESSIE FUNCTIE

Copyright v. Siels Studios 1975 B02